

PUBLIEKSVERSIE JAARVERSLAG

CLEANTECH REGIO 2017

A large graphic composed of many overlapping triangles in various shades of blue, green, and yellow, creating a mosaic effect. In the top-left corner of this graphic, there is a white icon consisting of four triangles meeting at a central point, forming a cross-like shape.

SAMEN NAAR EEN SCHONE TOEKOMST

SAMEN NAAR EEN
SCHONE TOEKOMST

INHOUDSOPGAVE

IN DIT JAARVERSLAG

Voorwoord Andries Heidema, voorzitter Cleantech Regio	3
In de Cleantech Regio 2017	4
Resultaten 2017 in vogelvlucht	4
1 Energie & duurzaamheid	6
2 Circulaire economie & innovatie	10
3 Wonen & leefomgeving	12
4 Vervoer & bereikbaarheid	14
5 Onderwijs & arbeidsmarkt	18
6 Zichtbare Cleantech Regio	22
Doorkijk naar 2018 en verder: Agenda Cleantech Regio	26
Hoe werken wij: bestuur en organisatie	29

DOORBOUWEN OP RESULTAAT

ONDERNEMERS, ONDERWIJS/ONDERZOEK EN DE GEMEENTEN
APELDOORN, BRUMMEN, DEVENTER, EPE, LOCHEM, VOORST EN
ZUTPHEN ZIJN SAMEN ÉÉN CLEANTECH REGIO. SAMEN BOUWEN
WIJ AAN EEN DUURZAME WELVAART!

In 2017 zijn prachtige resultaten neergezet.

De A1 wordt verbreed en wij maken er een Cleantech A1-zone van, de entrees van onze steden zijn verbeterd, we gaven onze arbeidsmarkt een impuls met veel leerwerkbanen, we zijn landelijk koploper in slimme en schone mobiliteit. Ondernemers pakken hun kansen om cleantech aan de weg te timmeren, we leggen samen de rode loper uit voor nieuwe bedrijven en we kijken terug op een drukbezocht congres in Eerbeek. En zo kan ik nog wel even doorgaan...

Een andere mijlpaal is de realisatie van onze nieuwe Agenda Cleantech Regio 2019-2023. In 2017 is hieraan hard gewerkt. Ik kijk terug op een inspirerende en dynamische periode, waarin ondernemers, overheden en onderwijs samen ambities en doelen maakten voor de komende jaren. In dit publieksjaarverslag leest u – samengevat – wat wij in 2017 samen realiseerden in onze regio. Op die resultaten bouwen wij door.

Andries Heidema, voorzitter Wgr-regio Stedendriehoek en
Strategische Board Stedendriehoek

WAT HEBBEN WIJ BEREIKT IN 2017?

RESULTATEN IN VOGELVLUCHT

ENERGIE & DUURZAAMHEID

Circa 30 ondernemers en organisaties die bijdragen aan

energietransitie verder geholpen met subsidie, advies, netwerk en ondersteuning

Een kleine 7000 websitebezoekers en **211 huisscans** uitgevoerd

42 ondernemers melden zich bij **Energieke Cleantech Regio**

voor energiebesparing, 83 MKB's deden een Energy Check-up

CIRCULAIRE ECONOMIE & INNOVATIE

Ruim 100 circulaire plannen verder gebracht (in 2016 en 2017)

Afvalkampioen van Nederland – huishoudelijk afval nergens zo goed

gescheiden als in de Cleantech Regio

Meer circulaire inkoop door gemeenten – in **2017** was een benchmarkonderzoek

hiervoor de start

WONEN & LEEFOMGEVING

Binnensteden en kernen Vaassen, Eefde, Epe, Apeldoorn en Twello opgeknapt

Binnenstadsmanagers bundelen krachten

Nieuwe Regionale woonagenda focust op woonkwaliteit en woonwensen van de

toekomst

Regionaal Programma Werklocaties klaar – dit helpt **huidige**

bedrijven aan onze regio te binden

Bewoners leggen een voedselbos aan in Brummen – de nieuwe Tafel **duurzaam**

voedselbeleid werkt aan duurzame voedselketens

VERVOER & BEREIKBAARHEID

Nieuw vierjarig programma **Slimme en Schone Mobiliteit** van start

Fietsroute Deventer – Apeldoorn (bijna) klaar voor (snelle) e-bikes – aanpak andere fietsroutes in voorbereiding

Grote animo inwoners en bedrijven voor **fietsacties**: samen **1 miljoen** kilometer gefietst =

2,3 ton CO₂ minder uitstoot

13 mobiliteitsscans bij organisaties: impuls voor **duurzame mobiliteit**

Fietskoeriers gaan voor **duurzaam pakketvervoer** en ontdekken elektrische vrachtfiets

Cleantech Regio koploper in toepassing **intelligente transportsystemen** en **verkeersregelinstallaties** – eerste regio met slimme verkeerslichten

Platform Emovia promoot **elektrisch vervoer**

A1-verbreding begonnen – **3,5 miljoen** gereserveerd voor duurzame onderdoorgangen voor mens, dier en

water – Cleantech Regio actief betrokken – Deventer en Overijssel **beperken overlast** bij Bathmen

Gezamenlijke lobby Cleantech Regio richting Rijk over **herindeling luchtruim** en **alternatieve vliegroute** (niet over Teuge)

ONDERWIJS & ARBEIDSMARKT

10 (nieuwe) projecten dragen bij aan **goede aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt**

Banensprintplan volgt Samen Werk Maken van Werk op: **2700** scholings- en werkarrangementen voor jongeren en volwassenen bij **500** bedrijven

Nieuw **Techniekpact** van start:

tot **2020** dóór met promotie **leren en werken in de techniek**

Onderwijs steeds meer **cleantech**

Citydeal hbo: kenniswerkers werven en houden in de Cleantech Regio

Pim Duterloo wint **Cleantech BATTLE** en start **duurzaam bedrijf**

Samenwerking met Stichting Vluchteling-Studenten

ZICHTBARE CLEANTECH REGIO

Samen bedrijven naar de **Cleantech Regio** halen – nieuw gezamenlijk **rode loperbeleid**

800 bezoekers 4e **congres Cleantech Tomorrow** in Eerbeek

Communiceren als één Cleantech Regio

Groot bereik **nieuwsbrief**

Nieuwe website: **22.000** bezoekers lezen over de Cleantech Regio

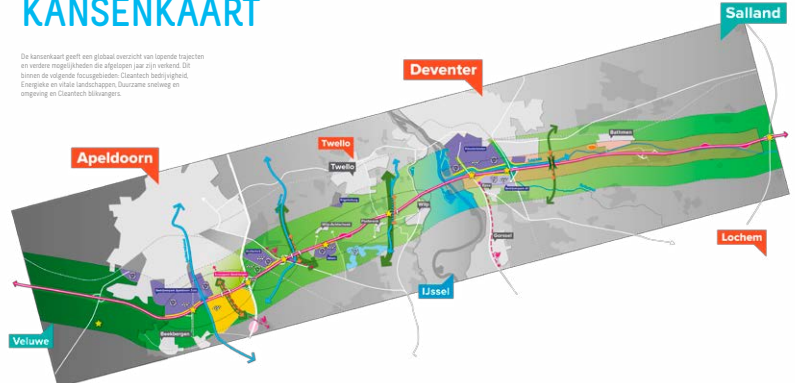
Cleantech Regio in **Nieuwsblad Stedendriehoek** – in **116.300** huishoudens op de mat

Als één Cleantech Regio **lobbyen** in **Brussel** – gezamenlijke lobbystrategie

1 ENERGIE & DUURZAAMHEID

KANSENKAART

De kanskaart geeft een globaal overzicht van lopende trajecten en verdere mogelijkheden die afgeleid zijn van de regio. Dit binnen de volgende focusgebieden: Duurzame bedrijvigheid, Energieke en vitale landschappen, Duurzame snelweg en omgeving en Cleantech bijkavengers.

Cleantech bedrijvigheid	Verbreiding AI / snelwegomgeving	Energieke en vitale landschappen	Cleantech bijkavengers	Basiskaart
Kansen voor nieuwe energie	Verbreiding AI	Kansen voor nieuwe energie	Potentie locaties voor bijkavengers	Stedelijk gebied
Regionale circulariteit	Duurzaamheidsontwikkeling	Streekgebied		Water
Bedrijfsnetwerken	Streekgebied Oostrijg	Streekgebied		RIK
Tu ontsluiten bedrijfsterrain	Cleantech verzorgingsstations	Versterken ecologische verbinding		Locaal en uitwaarden
Duurzaamheidsbedrijven met kwaliteits	Herengingebieden A&O	Kansen voor samenhangende gebiedsprocessen		Locale weg
	Levensvatbaarheidgebied Buitenv			Snelweg
				Provinciale weg
				Onderliggend landschap
				7-10 zone waar AI
				Bele
				Planologische gebied
				Langzaam ontwikkelende gebied (in transit)

AMBITIES 2017 ENERGIE & DUURZAAMHEID

IN 2030 ENERGIENEUTRAAL

Wij zetten in op energiebesparing, benutting van restwarmte en duurzame energie opwekking met behulp van zon, wind, water en bodem. Bij elk initiatief in onze regio vragen we ons af of dit bijdraagt aan een energieneutrale regio. In 2030 wil de Cleantech Regio energieneutraal en afvalvrij zijn.

> TREKKER: STRATEGISCHE BOARD

BOOST VOOR ENERGIETRANSITIE EN CLEANTECH BUSINESS

ONZE UITVOERINGSORGANISATIE CLEANTECH REGIO DEVELOPMENT STEUNT PROJECTEN DIE BIJDAGEN AAN DE ENERGIETRANSITIE. SOMS DOOR FINANCIERING VAN ONDERZOEK OF PROJECTONDERSTEUNING, SOMS DOOR ADVIES OF DE WEG TE WIJZEN NAAR SUBSIDIEKANALEN OF NETWERKPARTNERS. WELKE PROJECTEN STEUNDEN WE IN 2017? EEN GREEP.

De Groene Fabriek gaat voor **klimaatbestendig ondernemen** en stimuleert bedrijven in Lochem om slim samen te werken. Denk aan uitwisseling van energie, een elektriciteitsnet voor zonne-energie en hergebruik van afval. Hiermee kan Lochem flinke slagen maken, want het totale energieverbruik bestaat voor driekwart uit 'zakelijke' energie. De gemeente neemt de voortrekkersrol en komt – met onze steun – samen met ondernemers tot concrete projecten voor klimaatbestendig ondernemen.

In Zutphen willen ondernemers bedrijventerrein **De Mars verduurzamen met een Warmtenet** en wij helpen bij onderzoek daarnaar. **Apeldoornse bewoners verduurzamen hun wijk De Maten** – wij waren medefinancier van dit initiatief.

Ondernemer Guido Disbergen bedacht een oplossing voor **vermindering van uitstoot van schadelijke gassen bij vrachtwagens** en wil aantonen of de investering in verduurzaming zichzelf in minder dan vijf jaar terugverdient. Wij maakten het haalbaarheidsonderzoek mede mogelijk.

Ook financierden we onderzoek naar het **gebruik en opslag van remenergie** van treinen voor bijvoorbeeld elektrisch stadsvervoer van firma Hedgehog Applications en onderzoek naar **vervoer over water**.

CLEANTECH A1-ZONE: EERSTE PROJECTEN IN DE STARTBLOKKEN

In 2017 zijn alle kansen voor de A1-zone voor bedrijvigheid, duurzame snelweg, energie, vitale landschappen en cleantech blikvangers in kaart gebracht. Als procesregisseur ondersteunt de Cleantech Regio uitvoering van concrete **projecten vanaf 2018**.

WONINGEN VERDUURZAMEN: WE HELPEN INWONERS OP WEG

Inwoners die hun woning willen verduurzamen, kunnen sinds 2017 terecht bij Regionaal Energieloket Stedendriehoek. Dit komt voort uit de Regionale Alliantie Stedendriehoek, een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe, Lochem, Voorst en Zutphen. Bijna 7000 bezoekers bezochten de website en er zijn 211 huisscans uitgevoerd.

Een aantal regiogemeenten heeft een eigen (online) Energieloket. Ook zijn in de Cleantech Regio energiecoaches actief. Die komen op afspraak langs en geven tips voor energiebesparing.

Wie in Deventer, Lochem en Zutphen woont, kan via het woningabonnement zijn woning verduurzamen, zonder dat voorfinanciering nodig is. Een succesvol project, dat inspiratie is voor het grootschaligere Transform. Dit is een gebiedsgewijze aanpak om 40 duizend woningen te verduurzamen in Apeldoorn, Deventer, Zutphen en Zwolle.

ENERGIEKE CLEANTECH REGIO OP STOOM IN 2017

In 2017 meldden zich 42 grotere bedrijven bij Cleantech Energieke Regio voor onafhankelijk advies voor energiebesparing – 25 adviestrajecten werden afgerond.

Ondernemers en maatschappelijke organisaties werken samen met lokale overheden, Rabobanken, verduurzamingsorganisaties en lokale adviseurs. Win-win: we dragen bij aan de energietransitie én aan versterking van de economie.

We zetten de eerste koplopers uit 2017 in om méér ondernemers te motiveren mee te doen en werk te maken van energietransitie en er zijn nog tientallen adviestrajecten in uitvoering.

MKB'ERS KRIJGEN ADVIES EN ONDERSTEUNING

83 MKB'ers in de Cleantech Regio maakten in 2017 gebruik van de Check-up met een scan en advies over energiebesparing. Zij kunnen ook een energieabonnement afsluiten, waarmee zij investeringen in hun energiebesparing financieren uit de besparing op hun energierekening.

Gemeente Zutphen biedt naast de MKB Energy CheckUp nu ook de Duurzaam Ondernemen en Energie Scan aan, waarbij ondernemers naast energieadvies breder advies krijgen over duurzaam ondernemen.

CLEANTECHLAB VERSNELT ENERGIETRANSITIE

Afgelopen jaar draaide het CleantechLab voor het tweede jaar. Hier komt expertise uit verschillende branches samen. Het lab ontwikkelt ideeën om de energietransitie te versnellen en is een broedplaats voor innovatie.

Zo denkt het nu mee over de duurzame invulling van het leegstaande Hertzbergerpand in Apeldoorn (waar vroeger Centraal Beheer zat) met woningbouw, (zonne)energieopwekking en een park met ruimte voor recreatie, onderwijs en horeca.

IN DE MAAK: REGIONAAL REALISATIEPROGRAMMA

> DANKZIJ DE CITY
DEAL CLEANTECH
REGIO STEUNEN
DE MINISTERIES
VAN EZ EN I&M HET
CLEANTECHLAB EN
OOK DE CLEANTECH
REGIO DRAAGT BIJ.

Willen we energieneutraal worden, dan is alleen energie besparen niet voldoende. We moeten ook duurzame energie opwekken. Waar, hoe en hoeveel energie dat opbrengt, staat in het regionaal realisatieprogramma 2018-2023. Dit is sinds 2017 in voorbereiding en verschijnt in 2018.

Het programma kent concrete projecten en sluit aan bij bestaande programma's van gemeenten, provincies, het Rijk en Europa.

2 CIRCULAIRE ECONOMIE & INNOVATIE

AMBITIES 2017 CIRCULAIRE ECONOMIE & INNOVATIE

INNOVATIE EN CLEANTECH BUSINESS STIMULEREN

Duurzaam en energieneutraal produceren met zo min mogelijk afval: dat levert betere prestaties en hogere productiviteit op. Nieuwe toepassingen, producten en verdienmodellen in circulaire economie levert nieuwe business op en dat versterkt onze economie. Wij stimuleren innovatie en leggen de rode loper uit voor huidige én nieuwe cleantech ondernemers.

> TREKKER: STRATEGISCHE BOARD

INNOVATIEVE EN CIRCULAIRE INITIATIEVEN VERDER BRENGEN

DE AFGELOPEN TWEE JAAR ONDERSTEUNDEN WE CIRCA HONDERD INITIATIEVEN DIE BIJDAGEN AAN EEN SCHONE EN CIRCULAIRE REGIO. VOOR NOG MEER INNOVATIEVE PROJECTEN, START IN 2018 DE TAFEL SMART INDUSTRIES. WAT DEDEN WE [ONDER MEER] IN 2017?

We helpen ondernemers in Groningen met de **verhuizing van Bio Rights, een productielijn voor polymelkzuur**. Dit soort biobased oplossingen naar onze Cleantech Regio halen, biedt kansen voor méér bedrijvigheid in de biochemie en biomaterialen.

Interessant voor de bouw is de geplande Vergaderfabriek bij de Slaapfabriek in Teuge. Dit **eerste 3D-geprinte vergadergebouw in Europa** zorgt straks voor 75 procent minder bouwafval en 40 procent minder CO₂ uitstoot dan bij 'gewone' bouw.

Een heel andere tak van sport: de nieuwe **circulaire én sociale bestelapplicatie voor maaltijden PEEVES**. NL. Consumenten geven producten die zij over hebben mee aan de maaltijdbezorger, die ze aflevert bij de Voedselbank. Wij subsidieerden de eerste appontwikkelingen.

We hielpen Toriel Lijmen verder met onderzoek naar een energiezuinige manier van **recycling van afvalwater**. Het bedrijf wil het afval volledig gaan hergebruiken en startte een pilot.

Er ging ook subsidie naar ondernemers op het platteland voor **mestverwaarding** en naar een **oesterzwammenkwekerij op koffieresidu**.

CHEMIE 2.0

AkzoNobel ontwikkelt met gemeente Deventer en provincie Overijssel het Deventer Open Innovatie Centrum [DOIC]. Dit biedt starters in de van oudsher regionaal sterke chemiesector mogelijkheden voor verdere ontwikkeling. Denk alleen al aan het aanwezige lab dat chemische processen kan helpen optimaliseren. Het DOIC biedt de ideale omgeving voor circulair ondernemen en trekt nieuwe bedrijven aan en wordt een nieuwe cleantech hotspot in onze regio.

GEMEENTEN KOPEN STEEDS MEER CIRCULAIR IN

Het Rijk wil dat in 2020 10 procent van de overheidsinkoop circulair is. In de Cleantech Regio zijn gemeenten voortvarend aan de slag. Met ondersteuning van Stichting Circulaire Economie vulden gemeenten in 2017 een benchmark in en weten wat hun startpunt is – nu gaan zij stap voor stap steeds meer circulair inkopen.

3 WONEN & LEEFOMGEVING

AMBITIES 2017 WONEN & LEEFOMGEVING

LEEFOMGEVING MET KWALITEIT VERSTERKEN

Wij investeren in een goed verblijfs- en vestigingsklimaat in onze binnensteden en dorpskernen. Plekken met leegstand of waar verlaedering dreigt, krijgen prioriteit. We stemmen wonen, werken en voorzieningen op elkaar af. We zetten cleantech maatregelen in voor schone en groene steden en kernen.

> TREKKER: WGR-REGIO STEDENDRIEHOEK

TOEKOMSTBESTENDIGE BINNENSTEDEN EN LEVENDIGE DORPSKERNEN

Wonen, ontmoeten, ondernemen, recreëren, cultuur, services, evenementen, genieten van eten en drinken: het is deze mix die de vitaliteit van onze binnensteden en dorpskernen mede bepaalt. En dat houden we graag zo.

In Vaassen, Eefde, Epe, Apeldoorn en Twello is in de kernen en binnensteden geïnvesteerd in verschillende projecten. Sinds 2017 wisselen binnenstadsmanagers in de regio kennis en ervaringen uit.

REGIONALE WOONAGENDA HERIJKT

In 2017 is onze Regionale woonagenda herijkt en die wordt in 2018 door de nieuwe colleges vastgesteld. We focussen meer op de kwaliteit van ons woonprogramma (en niet alleen op aantallen woningen). We maken woningen duurzaam, stemmen wonen en zorg beter op elkaar af en houden de kwaliteit van voorzieningen en woonomgeving hoog.

REGIONALE PROGRAMMERING WERKLOCATIES

Het Regionaal Programma Werklocaties is in 2017 vastgesteld. Dit is de basis voor afstemming met elkaar en met de provincies over onze bedrijventerreinen. Nieuw: we ontwikkelen in 2018 een monitor om de actuele vraag naar locaties goed in beeld te houden.

NIEUW: TAFEL DUURZAAM VOEDSELBELEID

Ervaringskennis delen en concrete projecten uitvoeren en ondersteunen: dat gebeurt aan de Tafel Duurzaam Voedselbeleid. Die ging in 2017 van start en streeft naar een duurzame regionale voedselketen. Eén van de projecten die de Tafel volgt is de aanleg van een voedselbos in Brummen: co-creatie van bewoners en gemeente.

HERINDELING LUCHTRUIM

Lelystad Airport breidt uit om Schiphol te ontlasten. De routes die de vliegtuigen gaan volgen, zijn gepland boven de Veluwe. Gemeenten verwachten grote overlast, omdat de vliegtuigen over een lang traject laag vliegen om het vliegverkeer van Schiphol niet te hinderen.

De voorgestelde routes zijn ook beperkend voor luchthaven Teuge. Gemeenten, ondernemers en luchthaven Teuge hebben in 2017 samen aan het Rijk gevraagd om een zorgvuldig proces en pleit(t)en voor een alternatieve route die niet over Teuge gaat.

Er wordt gewerkt aan een herindelings van het luchtruim. Dit moet zorgen voor meer capaciteit, minder geluidsoverlast, ruimte voor de kleine luchtvaart en minder uitstoot van schadelijke stoffen. Met gemeenten en provincies Overijssel en Gelderland formuleren we gezamenlijke standpunten richting Rijk.

4 VERVOER & BEREIKBAARHEID

AMBITIES 2017 VERVOER & BEREIKBAARHEID

SCHOON VERKEER EN VERVOER

Goede bereikbaarheid van/in onze regio en schone, duurzame mobiliteit. Daar gaan we voor! De A1-verbreding, goed openbaar vervoer en slim spreiden van woon- en werkverkeer: op diverse manieren werken we aan een schoon verkeers- en vervoerssysteem.

> TREKKER: WGR-REGIO STEDENDRIEHOEK

SLIMME EN SCHONE MOBILITEIT VAN START IN 2017

In 2017 maakten we het vierjarige programma Slimme en Schone Mobiliteit. We richten ons op een bereikbare Cleantech Regio, duurzame mobiliteit, slimme mobiliteit en een veilige, vitale en gezonde leefomgeving. De rode draad in onze aanpak blijft: focus op het gedrag van reizigers en andere oplossingen dan 'meer asfalt'.

FIETSROUTES & FIETSACTIES

Hoe meer inwoners de fiets pakken naar hun werk, hoe beter dat is voor hun gezondheid, duurzaamheid en de bereikbaarheid in en van onze regio.

Daarom investeren we in snelle fietsroutes die ook geschikt zijn voor e-bikers. In 2017 is hard gewerkt aan verbetering van de fietsroute Apeldoorn – Twello – Deventer. Deze verbrede en duurzame route is in 2018 helemaal klaar.

We verkenden ook mogelijkheden om snelle fietsroutes te maken tussen Deventer – Zutphen en Apeldoorn – Epe. We hopen deze routes in de periode 2018 – 2021 aan te passen, met steun van provincies en Rijk. Ook een snelle fietsroute tussen Epe – Zwolle is realistisch.

FIETSACTIES

We stimuleren forenzen om de auto te laten staan en de fiets te pakken. Dat doen we via allerlei acties. Via een app registreerden al circa zeshonderd mensen hun fietsritten en sparen zo voor leuke prijzen. Wat gebeurde er verder zoal?

- in Deventer draait nog steeds de campagne Deventer viert fietsen
- Van der Valk Apeldoorn stimuleert fietsgebruik
- Hollander Techniek in Apeldoorn ontwikkelde een interne campagne om medewerkers op de fiets te krijgen
- CV-ketelfabrikant Remeha start een meerjarenprogramma voor duurzaam woon-werkverkeer

Andere 'duurzame' voorbeelden: Tauw is trekker van een pilot om tien waterstofbusjes te laten rijden, er wordt door, van en naar de Politie Academie in Apeldoorn duurzamer gereisd en gemeente Brummen verduurzaamt het wagenpark

**> MET ALLE ACTIES SAMEN HEBBEN WE IN 2017 RUIM 1 MILJOEN KILOMETER BIJ ELKAAR GEFIETST.
DAT STAAT GELIJK AAN EEN BESPARING VAN RUIM 2,3 TON CO₂-UITSTOOT!**

SAMEN DUURZAMER

Waarom je pakketje niet per fiets laten bezorgen? Precies. Daarom kregen fietskoeriers in de regio in 2017 een financiële bijdrage voor een trailer voor pakketvervoer en promoten we de fietskoeriers volop.

Samen met regio's Zwolle en Twente organiseerden we ook promotieacties om bijvoorbeeld eens een elektrische vrachtfiets te proberen in de binnenstad. In het netwerk Slimme Mobiliteit Oost Nederland [GO-Voort] werken we met Zwolle en Arnhem aan slimme bereikbaarheid van onze binnensteden.

Bij dertien organisaties deden we mobiliteitsscans. Hoe slim en duurzaam is hun mobiliteitsbeleid? Onze logistiek makelaar geeft mobiliteitsadviezen. Hoe kun je ervoor zorgen dat medewerkers vitaler naar hun werk komen en minder in de file staan? Hoe reduceer je de CO₂-uitstoot van het wagenpark? Een mooi voorbeeld: Gelre Ziekenhuizen stimuleert spreiding van [duurzaam] woon-werkverkeer en gebruikt ook slimme parkeerdata.

A1

Van 2016 tot 2028 wordt de A1 in fases [duurzaam] verbreed.

- **2016-2018 Apeldoorn-Zuid – Beekbergen**

Eind 2016 is Rijkswaterstaat gestart met de verbreding tussen Apeldoorn-Zuid en Beekbergen. Bij knooppunt Beekbergen is in 2016 en 2017 een viaduct aangelegd voor het verkeer vanuit Deventer richting Arnhem waardoor verkeer hier beter doorstroomt. Als Cleantech Regio brachten wij onze regionale belangen in bij Rijkswaterstaat voor een beter passende realisatie.

- **2018 – 2020 Apeldoorn – Azelo fase I**

De weg tussen Twello – Deventer wordt verbreed naar 2 x 4 rijstroken. Tussen Deventer-Oost en Rijssen komen 2 x 3 rijstroken.

Er zijn aanvullende afspraken gemaakt over duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit en het Landschapsplan en het Esthetisch Programma van eisen zijn klaar. Rijkswaterstaat is inmiddels gestart met de aanbesteding.

- **2024 – 2028 Apeldoorn – Azelo fase II**

Tussen Apeldoorn – Twello wordt de weg verbreed naar 2 x 4 rijstroken en tussen Deventer – Deventer-Oost – Rijssen – knooppunt Azelo naar 2 x 3 rijstroken.

A1: CLEANTECH REGIO ACTIEF BETROKKEN

Wij behartigen de belangen van de Cleantech Regio in de Bestuurlijke Begeleidingsgroep, waarin ook Rijkswaterstaat en provincies Gelderland en Overijssel vertegenwoordigd zijn. Met Rijkswaterstaat stemden we af over wegontwerp, op- en afritten, verzorgingsplaatsen en hinder tijdens werkzaamheden.

ZIENSWIJZEN ONTWERPTRACÉBESLUIT

Het ontwerp tracébesluit Apeldoorn – Azelo en het ontwerp saneringsbesluit Deventer – Azelo zijn in juni 2017 door de minister ondertekend en lagen daarna ter inzage. In die periode organiseerde Rijkswaterstaat zes inloopbijeenkomsten om vragen te beantwoorden. Er kwamen veel zienswijzen binnen over luchtkwaliteit en landschap.

GEBIEDSPAN DEVENTER A1

Gemeente Deventer en provincie Overijssel maakten samen het 'Gebiedsplan Deventer A1 – ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid'. Zij maken geld vrij om overlast van de A1 te beperken, door onder meer geluidsmaatregelen voor Bathmen en betere fietsverbindingen.

SLIMME TECHNIEK GOED VOOR DOORSTROOM

Als Cleantech Regio zijn wij koploper in toepassing van intelligente transportsystemen en intelligente verkeersregelinstantaties. Als eerste in Nederland kennen Apeldoorn en Deventer bijvoorbeeld slimme verkeerslichten, die 'weten' welk openbaar vervoer of welke auto's of fietsers op hen afkomen en daarop de verkeersregeling aanpassen. Bij regen meer groen licht voor fietsers!

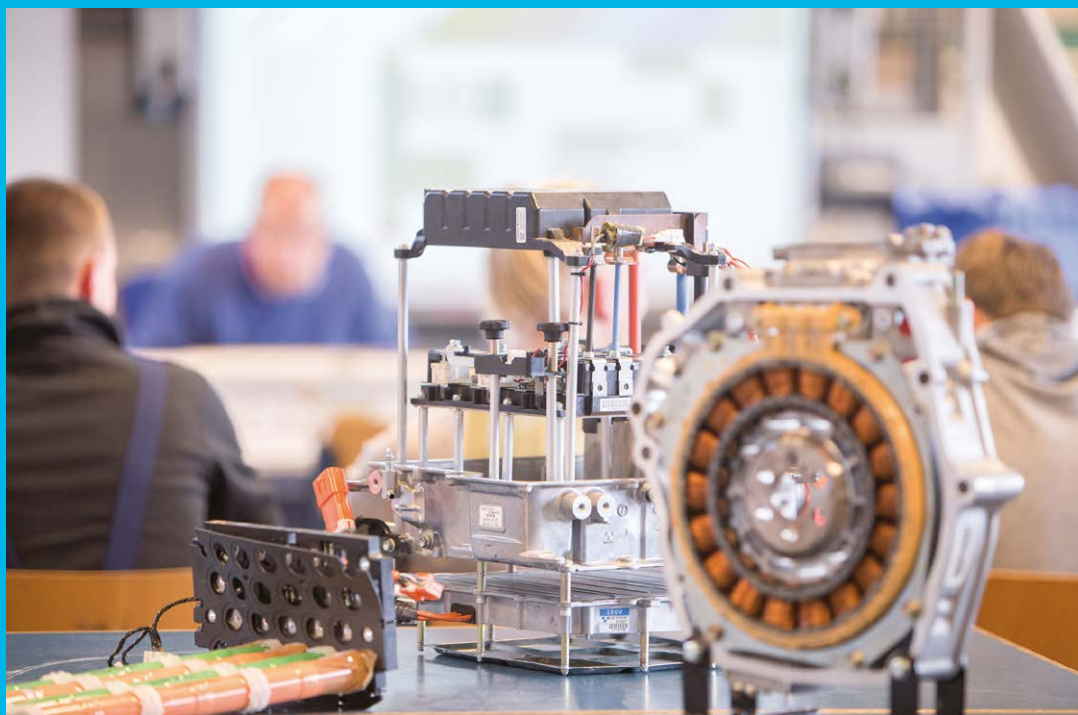
E-MOBILITY

In 2017 ging Emovia van start. Deze Stichting Oost Nederland Elektrisch versnelt de omslag naar elektrisch rijden in het oosten van het land. De netwerkorganisatie startte met onze steun een onafhankelijk informatiecentrum voor inwoners en ondernemers.

Wij ondersteunen bedrijven die hun wagenpark willen verduurzamen en vrijwel alle gemeenten deden mee met de provinciale aanbesteding van laadpalen voor elektrische auto's.

5 ONDERWIJS & ARBEIDSMARKT

AMBITIES 2017 ONDERWIJS & ARBEIDSMARKT

GOEDE AANSLUITING ONDERWIJS EN ARBEIDSMARKT

Om onze cleantech ambities waar te maken, hebben ondernemers goed opgeleide en gekwalificeerde medewerkers nodig. Daarom werken wij aan een duurzame arbeidsmarkt waarin onderwijs en arbeidsmarkt op elkaar aansluiten. We gaan voor de laagste werkloosheid van Nederland.

> TREKKER: STRATEGISCHE BOARD

RESULTATEN TAFEL HUMAN CAPITAL

De Tafel Human Capital verbindt, jaagt aan, organiseert en adviseert over alle projecten en vraagstukken die bijdragen aan een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Wat was de opbrengst in 2017?

Bij de drie Tafelbijeenkomsten in 2017 waren steeds gemiddeld 25 vertegenwoordigers van ondernemers, overheden en onderwijs en onderzoek aanwezig. Gesproken werd onder meer over **duurzame inzetbaarheid, mobiliteit en het tekort aan medewerkers in de techniek, bouw, zorg en ICT.**

Er waren tien pitches van projecten die bijdragen aan een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Vier 'pitchers' kregen advies om hun ideeën verder te brengen.

Wat kwam er zoal langs? Het **Techniekpact** werd gepresenteerd, dat moet zorgen voor meer instroom in de techniek. **De Technieffabriek van Cambio** (onderdeel van Circulus-Berkel) combineert ontwikkeling van circulaire producten met inzet van medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Het **Aanjaagteam Werk(t) in Zutphen** (gemeente, bedrijven en maatschappelijke organisaties) presenteerde hoe het de werkloosheid aanpakt. Aventus lanceerde **nieuwe cleantech opleidingen en Gelderland Arbeidswijs belooft innovatieve ideeën voor de arbeidsmarkt** van morgen.

Deventer Stagestad werkt aan een **match tussen opdrachtgevers en studenten in IT via een app** en promoot Deventer als stagestad en werkplek. Pluryn ontwikkelt een boerderij in Hoenderloo waar hun **jongeren leerwerkervaring** opdoen. Aventus haalde Europese subsidie binnen en rijgt **'cleantech' als satéprikker door opleidingen Techniek & Mobiel**. Saxion organiseerde **projectweken over innovatie en circulaire economie** en Aventus ontwikkelt een **domotica innovatiecentrum**.

> IN 2017 IS EEN REGIONAAL ARBEIDSMARKTONDERZOEK GESTART IN DE CLEANTECH REGIO EN NOORD VELUWE. DE OPBRENGSTEN ZIJN INPUT VOOR ONZE NIEUWE AGENDA HUMAN CAPITAL, DIE WE IN 2018 MAKEN.

BANENSPRINTPLAN

Zoveel mogelijk mensen aan het werk. Daaraan gaat het Banensprintplan bijdragen – het is sinds 2017 in ontwikkeling. Het is het vervolg op de eerdere succesvolle samenwerking tussen werkgevers, gemeenten, UWV, werkbedrijven en onderwijsinstellingen.

Van 2013-2017 was de Cleantech Regio opdrachtgever van het sectorplan Samen Werk Maken van Werk. Hiermee boekten we mooie resultaten: 2700 scholings- en werkarrangementen voor jongeren en volwassenen bij vijfhonderd bedrijven.

SOCIAAL AKKOORD ARBEIDSMARKT ZORG EN WELZIJN

Board, VNO-NCW, WGV Zorg en Welzijn en Calbris sloten het Sociaal Akkoord arbeidsmarkt zorg en welzijn voor onze arbeidsmarktregio (Stedendriehoek en Noord-Veluwe). Samen werken zij onder meer aan mobiliteit en aan toekomstgerichte en duurzame opleidingen voor zorg en welzijn. Hieruit zijn allerlei mooie initiatieven voortgekomen, zoals speciale onderwijs- en leerwerkplaatsen voor zij-instromers in de zorg.

CITY DEAL HBO

Dankzij steun van het Rijk via de City Deal startte in 2017 het impulsproject Arbeidsmarkt op zoek naar kenniswerkers. We willen kennis en kenniswerkers graag behouden in onze regio. Om interessant te zijn en te blijven, integreren we maatschappelijke vraagstukken uit het bedrijfsleven in het onderwijs en dagen studenten uit om bij te dragen aan oplossingen.

CLEANTECH BATTLE

Innovatieve antwoorden bedenken op vraagstukken uit het bedrijfsleven: dat gebeurt vanuit het Cleantech Center in Zutphen. De Werkgroep Onderwijs Cleantech organiseert al jaren cleantech challenges en de Cleantech Battle, die gepresenteerd wordt tijdens het jaarlijkse congres Cleantech Tomorrow.

Winnaar van de editie van 2017 was Pim Duterloo van Aventus. Pim sleepte ook de publieksprijs in de wacht.

KANSEN VOOR VLUCHTELINGEN

In 2017 zijn we gaan samenwerken met Stichting Vluchteling-Studenten UAF, om vluchtelingen in onze regio meer mogelijkheden te geven te gaan studeren aan een hogeschool of universiteit.

Om ervoor te zorgen dat statushouders in de gemeente op hun eigen niveau aan de slag kunnen, hebben de regiogemeenten hiervoor samen een actieplan gemaakt.

6 ZICHTBARE CLEANTECH REGIO

VERENIGING 27 JUNI 2018 Steden

'Alles in handen voor die schone toekomst'

André Heijmans neemt 9 jaar afstand als voorzitter van de Cleantech regio. Hij laat 'em' met een goed hart achter, met een groot vertrouwen in de regio. Hij laat 'em' met een goed hart achter, met een groot vertrouwen in de regio.

André Heijmans neemt 9 jaar afstand als voorzitter van de Cleantech regio. Hij laat 'em' met een goed hart achter, met een groot vertrouwen in de regio.

De regio van Overijssel heeft een sterke economie en ecologie. Het is belangrijk om deze te behouden en te ontwikkelen. De regio van Overijssel heeft een sterke economie en ecologie. Het is belangrijk om deze te behouden en te ontwikkelen.

Welkom in de Kringloopwinkel!

Nederland telt er meer dan 1700, die samen goed zijn voor 20 miljoen bezoekers en 250 miljoen euro omzet. Een kringloopwinkel samen, jaarlijks al voor 100 daanzet kilo besteld in en 400 daanzet kilo, besteld. Ook schiedt een heel mooi afval!

De meest gezonde vraag die we kunnen stellen is hoe we de boeien van ons kunnen vreesd. Tot twee weken geleden was er namelijk niet veel te zien op de markt. Het was heel moeilijk om te vinden wat er te koop was. Nu is het anders. Het is nu mogelijk om te vinden wat er te koop is. Het is nu mogelijk om te vinden wat er te koop is.

Feng Shui principes toegepast

door Tanya Abbe

Ik heb nu te veel gezegd. Binnen 1 dag is het contact met de informatie van de Feng Shui principes toegepast. Het is nu mogelijk om te vinden wat er te koop is. Het is nu mogelijk om te vinden wat er te koop is.

De meest gezonde vraag die we kunnen stellen is hoe we de boeien van ons kunnen vreesd. Tot twee weken geleden was er namelijk niet veel te zien op de markt. Het was heel moeilijk om te vinden wat er te koop was. Nu is het anders. Het is nu mogelijk om te vinden wat er te koop is. Het is nu mogelijk om te vinden wat er te koop is.

Sell: vestige shoppen

Door de toename van mensen die in de regio wonen, is het aantal winkels in de regio toegenomen. Dit is een goede ontwikkeling voor de regio. Het is nu mogelijk om te vinden wat er te koop is. Het is nu mogelijk om te vinden wat er te koop is.

Biologisch broede

De regio van Overijssel heeft een sterke economie en ecologie. Het is belangrijk om deze te behouden en te ontwikkelen. De regio van Overijssel heeft een sterke economie en ecologie. Het is belangrijk om deze te behouden en te ontwikkelen.

Wetgeving

De regio van Overijssel heeft een sterke economie en ecologie. Het is belangrijk om deze te behouden en te ontwikkelen. De regio van Overijssel heeft een sterke economie en ecologie. Het is belangrijk om deze te behouden en te ontwikkelen.

Wetgeving

De regio van Overijssel heeft een sterke economie en ecologie. Het is belangrijk om deze te behouden en te ontwikkelen. De regio van Overijssel heeft een sterke economie en ecologie. Het is belangrijk om deze te behouden en te ontwikkelen.

SUBSIDIE OPERATIONEEL PROGRAMMA OOST VOOR DUURZAME INNOVATIE

Problemen met het lezen van deze e-zine? Klik hier om het online te bekijken

27 juni 2018

CLEANTECH REGIO

Samen naar een schone toekomst

Zomereditie E-zine Driehoeksverhouding

De zomereditie van het e-zine is uit! We wensen je veel leesplezier bij de verhalen en voorbeelden van hoe en wat we doen om de regio nog schoner, duurzamer en energieneutraal te maken.

lees meer...

Subsidie Operationeel Programma Oost voor duurzame innovatie

Gasloze woningen, zonnepanelen, elektrische auto's, we dringen CO2 terug. Heb je ideeën hoe dat nog beter kan? Dan geeft het Europese subsidieprogramma OP Oost je graag een steuntje in de rug.

lees meer...

15.000.000 kilo plastic

Wat doet Zutphen met plastic? Daly Plastics is een bedrijf op bedrijventerrein De Mars dat werkt aan het doen van plastic op de wereld. Daly Plastics is ook het decor voor het televisieprogramma 'Stop met plastic'.

lees meer...

CLEANTECH TOMORROW

CONGRES

'NAAR CIRCULAIRE OPLOSSINGEN'

4 APRIL 2017

EERBEEK

AMBITIES 2017 ZICHTBARE CLEANTECH REGIO

WIJ ZIJN DÉ CLEANTECH REGIO

Wij zijn dé Cleantech Regio en worden binnen en buiten onze regio ook zo [h]erkend.

> TREKKERS: STRATEGISCHE BOARD EN WGR-REGIO STEDENDRIEHOEK

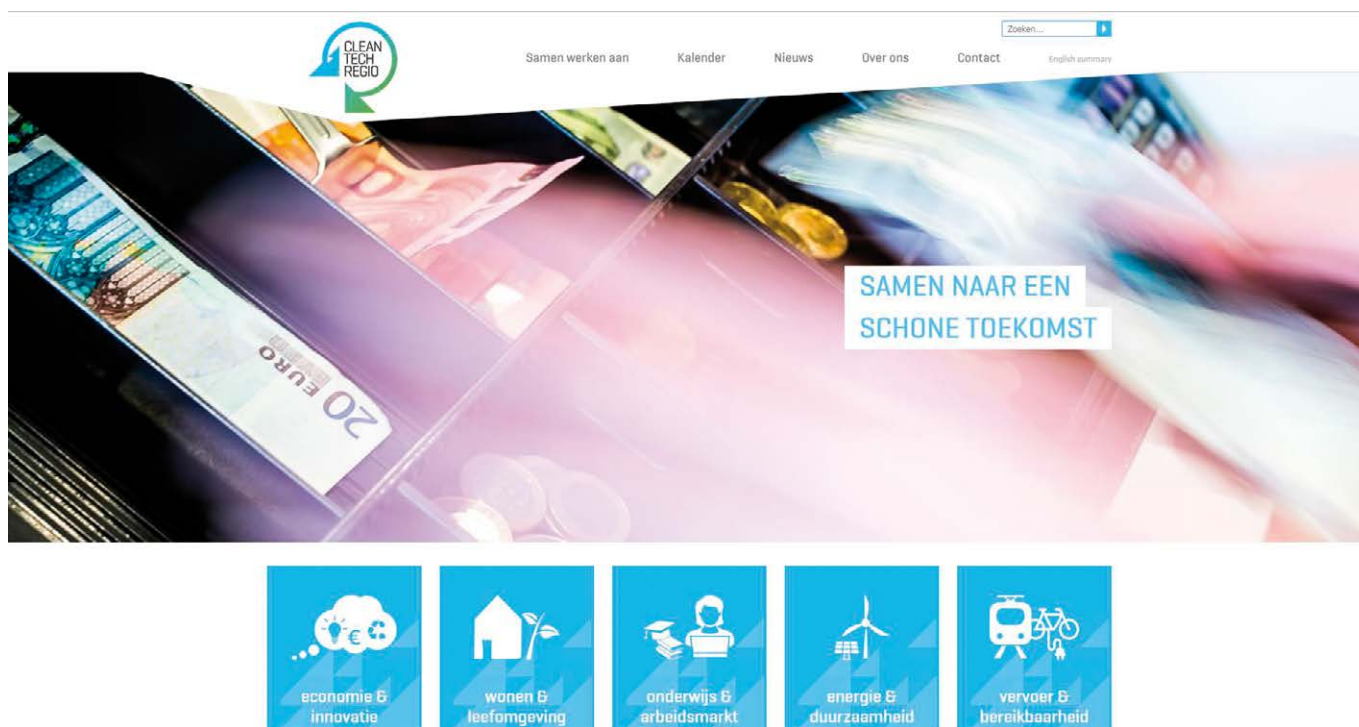
COMMUNICEREN ALS ÉÉN CLEANTECH REGIO

Begin 2017 ging www.cleantechregio.nl live en trok dat jaar ruim 22 duizend bezoekers. We communiceren in alle uitingen als één Cleantech Regio.

Onze nieuwsbrief had een groot bereik en we publiceerden online en via sociale media nieuws en artikelen over projecten en initiatieven in de Cleantech Regio.

Marketingcommunicatie en publiekscommunicatie zijn sinds 2017 structureel onderdeel van programma's en projecten in de Cleantech Regio. Niet voor niets: uiteindelijk zijn zeker ook onze inwoners aan zet om bij te dragen aan een energieneutrale en circulaire regio. Om juist meer inwoners te bereiken, publiceren we sinds september 2017 maandelijks in huis-aan-huisbladen over activiteiten en initiatieven vanuit de Cleantech Regio.

Omdat profilering van de Cleantech Regio nu volledig is ingebed in ons marketing- en communicatiebeleid, is de Tafel Profileert in 2017 gestopt.

VIERDE SUCCESVOLLE CONGRES CLEANTECH TOMORROW

Achthonderd ondernemers, bestuurders, medewerkers van overheid en onderwijs, inwoners en studenten kwamen af op Cleantech Tomorrow in april 2017, in Eerbeek. Zij wisselden ideeën uit, gingen op bedrijfsbezoek en hoorden inspirerende voorbeelden voor circulaire oplossingen van diverse sprekers, zoals VNO-NCW-voorzitter Hans de Boer.

REGIO ON TOUR

In het voorjaar van 2017 maakten het bestuur van Wgr en Board een rondje door de regio, langs alle gemeenteraden. Doel was de Cleantech Regio dichterbij brengen en het programma werd per gemeente op maat ingevuld, soms met een bedrijfsbezoek.

RODE LOPERBELEID

Sinds 2017 werken we meer regionaal samen op het gebied van acquisitie van bedrijven. Het nieuwe Rode Loperbeleid zorgt ervoor dat wij onze Cleantech Regio nationaal en internationaal beter op de kaart kunnen zetten.

Eerste concrete acties: een vestigingskaart met daarop de grotere beschikbare bedrijventerreinen in de regio. Ook komt er een regionaal informatiesysteem, mogelijk met een eigen website, om duidelijk te maken welke kavels in de regio te koop zijn.

EÉN LOBBYSTRATEGIE

In 2017 startten we als Cleantech Regio met een gezamenlijke Europese lobbystrategie. In Brussel zetten we onze regio op de kaart en zoeken verbinding met andere regio's, subsidiestromen en netwerken, zoals ACR+, ERRIN en Climate Kic.

CLEANTECH REGIO NAAR DE EUROPEAN WEEK OF REGIONS AND CITIES

In oktober 2017 bezochten veertig ambassadeurs uit de Cleantech Regio – lokale bestuurders en ondernemers – de European Week of Regions and Cities. Zij werden gevoed met Europees 'nieuws'. Dit jaar verzorgden wij als Cleantech Regio ook zelf een aantal workshops.

DOORKIJK NAAR 2018 EN VERDER OP NAAR DE AGENDA CLEANTECH REGIO

AGENDA CLEANTECH REGIO

2019-2023

- 2023 MET 25% MINDER CO₂-UITSTOOT DE MEEST DUURZAME REGIO IN NEDERLAND
- 2023 DE MEEST CIRCULAIRE REGIO VAN EUROPA
- 2023 JAARLIJKS MINIMAAL 100 STARTUPS/NIJEUWE BUSINESSCASES
- 2023 IEDERE WERKGEVER HEEFT DE MEDEWERKERS DIE NODIG ZIJN
- 2023 ONS VERVOER IS SNEL, SLIM EN SCHOON
- 2023 DUURZAME ENERGIE-OPWEKKERS INGEPAST IN ONS MOOIE LANDSCHAP
- 2023 IN LANDELIJKE TOP 5 ALS DÉ VESTIGINGSREGIO VOOR BEDRIJVEN EN TALENTEN

SAMEN NAAR EEN SCHONE TOEKOMST VOOR **ENERGIETRANSITIE**

NIEUWE AGENDA CLEANTECH REGIO

In 2017 maakten Board en Wgr één Agenda Cleantech Regio, die in maart 2018 is vastgesteld door de Board en het Dagelijks Bestuur van de Wgr. In de Agenda Cleantech Regio 2019-2023 staan onze gezamenlijke thema's, ambities en doelstellingen. Eind 2018 volgt hieruit de uitvoerings- en investeringsagenda, met concrete uitvoeringsprojecten en -programma's.

CO₂
2019-2023 25% MINDER CO₂

FOCUS OP TOPTHEMA'S

Vanuit de Agenda Cleantech Regio besteden we de meeste aandacht aan twee tophema's: energietransitie en een circulaire economie. Waarom mag duidelijk zijn. We moeten af van aardgas en fossiele grondstoffen. We maken haast met vermindering van onze CO₂-uitstoot en [her]gebruik van hernieuwbare grondstoffen. Dat levert ons óók nieuwe cleantech business en cleantech banen op. Innovatiekracht, de [top]talenten die nodig zijn en schone mobiliteit: zonder kunnen wij onze ambities niet realiseren. Dat geldt ook voor onze fijne leefomgeving en goede vestigingsklimaat. We zorgen dat de Cleantech Regio aantrekkelijk is en blijft voor [nieuwe] inwoners, toptalenten en ondernemers.

IN 2017 IS OOK GESTART MET EEN MONITOR VOOR DE CLEANTECH REGIO, ALS OPVOLGER VAN DE STEDENDRIEHOEK INDEX. WE BRENGEN DE RESULTATEN VAN PROJECTEN UIT DE AGENDA CLEANTECH REGIO IN KAART, AANGEVULD MET DATA UIT ANDERE MONITORS DIE VOOR ONS RELEVANT ZIJN. ZO KRIJGEN WE NAAST KWALITATIEVE INPUT OOK MEER KWANTITATIEVE RESULTATEN OP TAFEL.

> KIJK VOOR DE AGENDA CLEANTECH REGIO EN ACTUELE INFORMATIE OP WWW.CLEANTECHREGIO.NL.

HOE WERKEN WIJ?

HOE WERKEN WE SAMEN IN DE CLEANTECH REGIO? DE BOARD EN WGR IN 2017 IN HET KORT BESCHREVEN.

STRATEGISCHE BOARD STEDENDRIEHOEK

De Strategische Board Stedendriehoek (kortweg 'Board') is het samenwerkingsverband van ondernemers, onderwijs- en onderzoeksinstituten en overheden.

DOELEN

De Board voerde in 2017 de Cleantech Agenda uit voor:

- 10 procent minder CO₂-uitstoot/minder gebruik fossiele energie in 2020
- 33 procent minder afval door hergebruik grondstoffen en recycling – uiteindelijk géén restafval in 2030
- 4000 extra cleantech (gerelateerde) banen

Om onze cleantech ambities waar te maken, hebben ondernemers goed opgeleide en gekwalificeerde medewerkers nodig. Daarom werken wij aan een duurzame arbeidsmarkt waarin onderwijs en arbeidsmarkt op elkaar aansluiten. Op basis van het Akkoord van Beekbergen zijn onze doelen voor 2030:

- de laagste werkloosheid van Nederland
- iedereen met een afstand tot de arbeidsmarkt actief
- iedereen minimaal een startkwalificatie
- elke vacature snel en goed vervuld

CLEANTECH REGIO DEVELOPMENT

Cleantech Regio Development (CTRD) is sinds 2016 de uitvoeringsorganisatie van de Board en:

- faciliteert cleantech gerelateerde businesscases en hotspots
- ondersteunt energietransitie bottom-up via plannen, projecten en business cases die bijdragen aan energieneutraliteit
- werkt aan een permanent goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt
- profileert Cleantech Regio door het vestigingsklimaat in binnen- en buitenland te promoten, doel is nieuwe cleantech bedrijven werven en aanwezige bedrijven behouden

Activiteiten van Stichting Stedendriehoek Innoveert (gefinancierd door provincie Overijssel) zijn sinds januari 2017 integraal onderdeel van Cleantech Regio Development.

BESTUUR BOARD

Het bestuur van de Board bestaat uit zeven personen (twee uit onderwijs, twee uit het bedrijfsleven en twee vanuit de overheid) en een onafhankelijk voorzitter.

WGR-REGIO STEDENDRIEHOEK

De zeven samenwerkende Stedendriehoek-gemeenten Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Lochem, Voorst en Zutphen werken samen vanuit de overtuiging dat zij samen méér bereiken dan afzonderlijk mogelijk is.

Om samen beter te worden richten de samenwerkende gemeenten zich op: bereikbaarheid, leefbaarheid, innovatie en sociaal kapitaal. Ook willen zij dat de regio in 2030 energieneutraal is.

Samen voeren de gemeenten De Agenda Stedendriehoek uit. Uitgangspunt voor samenwerking op al deze terreinen: een nog beter vestigingsklimaat. Niet alleen voor inwoners en nieuwkomers, ook voor studenten, werkenden of 'werkzoekers', bestaande bedrijven en bedrijven die zich hier willen vestigen.

Een fijne leefomgeving is een belangrijke voorwaarde voor een sterk vestigingsklimaat.

REGIO 'LIGHT'

De Wgr is light georganiseerd: regionale samenwerking is gebaseerd op vrijwilligheid. De samenwerkende gemeenten hebben geen bevoegdheden overgedragen aan de regio. Besluitvorming is dus in handen van de gemeenteraden.

REGIORAAD EN DAGELIJKS BESTUUR

De Regioraad bestaat uit twee bestuurders (burgemeester en wethouder) per regiogemeente. De raad kiest het Dagelijks Bestuur, dat gevormd wordt door één bestuurder per gemeente. Vanuit provincies Gelderland en Overijssel zijn gedeputeerden adviserend lid van het Dagelijks Bestuur.

NIEUW: PORTEFEUILLEBERADEN

In 2017 zijn zogenoemde portefeuilleberaden ingericht. Lokale portefeuillehouders werken hierin samen aan gezamenlijke thema's als wonen, economie, innovatie en duurzaamheid. Ook komen tijdelijke, actuele opgaven op tafel. Denk aan de herindeling van het luchtruim of voorzieningen voor statushouders. Voorzitter van zo'n portefeuilleberaad is de portefeuillehouder uit het Dagelijks Bestuur.

BREED BERAAD

Tijdens een Breed Beraad spreken deelnemers op initiatief van Board en Wgr over strategische thema's en keuzes voor de (middel)langere termijn. In december 2017 vond een Breed Beraad plaats over de Agenda Cleantech Regio.

HEERDE IN WGR

Gemeente Heerde wil toetreden tot onze Wgr-regio. Het Dagelijks Bestuur adviseerde hierover eind 2017 positief – in de eerste helft van 2018 nemen gemeenteraden hierover een besluit.

TAFELS

In de Cleantech Regio laten Wgr en Board zich bijstaan door Tafels. Die hebben drie rollen:

- adviseren: waar liggen kansen, wat moeten wij oppakken?
- inspireren: ideeën samenbrengen, brainstormen, knelpunten oplossen
- signaleren: welke relevante (inter)nationale en regionale ontwikkelingen beïnvloeden cleantech en onze Cleantech Regio?

Er zijn tijdelijke en structurele tafels. Tafelgenoten zijn vertegenwoordigers van bedrijfsleven, overheden, brancheorganisaties, maatschappelijke organisaties en onderwijs. Zij zorgen ook voor draagvlak en draagkracht in hun eigen achterban.

> [KIJK VOOR DE SAMENSTELLING VAN BOARD, REGIORAAD EN TAFELS OP CLEANTECHREGIO.NL/OVER-ONS](http://CLEANTECHREGIO.NL/OVER-ONS)

UITVOERING OMGEVINGSAGENDA

Met provincie Gelderland is in 2017 een overkoepelende overeenkomst gesloten voor uitvoering van de Omgevingsagenda. Voor afzonderlijke programma's en 25 concrete projecten zijn uitvoeringsovereenkomsten gemaakt. Hiermee droeg de provincie in 2016 en 2017 voor ruim 9 miljoen euro bij aan onze regio.

AANSLUITING PROVINCIES

Als Cleantech Regio doen we actief mee met het Gelders Energie Akkoord (GEA) en Nieuwe Energie Overijssel (NEO). Zo zijn we partner aan de regiotafel van het GEA en is de portefeuillehouder duurzaamheid voorzitter van onze 'eigen' Tafel Energietransitie.

OMGEVINGSWET BELANGRIJK VOOR ENERGIETRANSITIE

Duurzame energie-opwekkers zijn nieuwe ruimtevragers. Waar komen die? We staan als Cleantech Regio voor grote opgaven.

Het is belangrijk dat gemeenten in hun lokale plannen de ruimte maken die nodig is om energiedoelstellingen te halen. Ook procedures moeten aansluiten bij de aanpak van de nieuwe Agenda Cleantech Regio.

Dit moet straks allemaal geregeld worden vanuit de nieuwe Omgevingswet, die naar verwachting ingaat in 2021. Regels voor ruimtelijke ordening, fysieke leefomgeving, water en natuur worden gebundeld en eenvoudiger.

Gemeenten in de Cleantech Regio reageren samen naar het Rijk als het gaat over de uitwerking van de Omgevingswet. Vooral rondom de thema's energietransitie en mobiliteit zoeken zij inhoudelijke samenwerking. Een belangrijke vraag is bijvoorbeeld hoe de integrale samenwerking met maatschappelijke partners en bedrijven eruit gaat zien.

Samen naar een schone toekomst. Daar koersen wij op in de Cleantech Regio. In onze regio werken ondernemers, onderwijs/onderzoek en overheden samen aan een energieneutrale en duurzame economie en samenleving in de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Lochem, Voorst en Zutphen. Economie en ecologie gaan hierbij hand in hand. De Cleantech Regio zoekt de samenwerking en verbinding met omliggende regio's.

COLOFON

Dit is een publieksversie van het jaarverslag van de Cleantech Regio. Hierin verantwoordt de Strategische Board Stedendriehoek (kort: 'Board') en de Wgr-regio Stedendriehoek ('Wgr') gezamenlijk hun beleid en activiteiten over 2017. De officiële (financiële) jaarstukken staan op www.cleantechregio.nl

juli 2018

**SAMEN NAAR EEN
SCHONE TOEKOMST**